

AANVRAAG REGIONALE VERSTERKINGSMIDDELEN NOORD-HOLLAND

INHOUD

Inleiding

Probleembeschrijving

Integrale visie en strategie aanpak ondermijning

Spoor 1 - Ondersteuning gemeenten

Spoor 2 - Regionale thema's

Drugsproductie en -logistiek

Weerbare jeugd

Criminele geldstromen

Structurele middelen totaal

Eindnoten

1 INLEIDING

In februari 2022 heeft de stuurgroep Aanpak ondermijning Noord-Holland de versterkingsprojecten van het programma Aanpak ondermijning 2019-2022 en het RIEC Noord-Holland (RIEC NH) geëvalueerd. De resultaten van deze evaluatie vormen een belangrijke basis voor de ontwikkeling van een nieuwe integrale visie en ambitie voor de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in onze eenheid de komende jaren en daarmee voor deze aanvraag van regionale versterkingsmiddelen.

Uit de evaluatie kwam naar voren dat men het op regionaal niveau integraal georganiseerd zijn in de aanpak van ondermijning als positief ervaart. Het brede commitment aan gezamenlijke prioriteiten versterkt het gevoel van gezamenlijke verantwoordelijkheid en draagt eraan bij dat partners elkaar goed weten te vinden. Dit leidt tot een productieve samenwerking, die breed wordt gewaardeerd. De meerwaarde van een regionaal construct wordt vooral gezien in het kunnen delen van kennis en expertise en het gebruik kunnen maken van elkaars praktijkervaringen. Uit de evaluatie bleek echter ook, dat er meer behoefte is aan maatwerk in de ondersteuning van gemeenten in de lokale aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Aan de huidige regionale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in de eenheid Noord-Holland ligt een complex van financieringsstromen vanuit zowel de partners als het Rijk ten grondslag. Afgezien van de reguliere bekostiging van het RIEC NH en de regionale versterkingsmiddelen voor de eenheid, is er door het Rijk aan de eenheid Noord-Holland ook sepa-

raat budget beschikbaar gesteld voor de aanpak op de luchthaven Schiphol en in het Noordzeekanaalgebied. In het belang van één samenhangende regionale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit, hebben de samenwerkende partners van het RIEC Noord-Holland er bewust voor gekozen al deze middelen onder de centrale aansturing van de stuurgroep Aanpak ondermijning Noord-Holland te brengen. Op die manier vindt er niet alleen inhoudelijk afstemming tussen de verschillende onderdelen van de aanpak plaats, maar kunnen we ook de uitvoering ervan efficiënt inrichten vanuit één werkorganisatie.

Deze aanvraag bevat de ambities en beoogde doelen en resultaten van de aanpak, rekening houdend met de kennis en ervaring die in de periode 2019-2022 is opgedaan in de versterkingsprojecten en de kernactiviteiten van het RIEC NH. Er is bewust voor gekozen voldoende ruimte te laten om de wijze waarop we deze willen bereiken in een later stadium nader uit te kunnen werken. De vele praktische en effectief gebleken producten en werkwijzen die eerder zijn ontwikkeld, zullen we in die uitwerking een plaats geven.

Aan deze aanvraag ging een intensief traject vooraf, waaraan afgevaardigden van alle RIEC-partners actief hebben bijgedragen in het vormen van ideeën en het ontwikkelen van ambities en plannen. De aanvraag en de onderliggende uitgangspunten kunnen dan ook rekenen op breed bestuurlijk en ambtelijk draagvlak. Daarmee is wat ons betreft een belangrijke basis gelegd voor een succesvolle voortzetting van de samenwerking tussen de partners van het RIEC NH!

2 PROBLEEM BE SCHRIJ VING

De integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit is al vele jaren een van de belangrijke bestuurlijke thema's in de eenheid Noord-Holland. Samen met het Veiligheidsbeeld Eenheid Noord-Holland en het Nationaal Intelligence Beeld van Ondermijning was het Regionale Ondermijningsbeeld de basis voor het Regionale Versterkingsplan 2019 – 2021. Met de beschikbaar gestelde extra middelen is de integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit sterk geïntensiveerd in de afgelopen vier jaren. Het RIEC NH en het programma Aanpak ondermijning versterken samen de brede lijn van de aanpak van georganiseerde ondermijnen de criminaliteit door het uitvoeren van onderzoeken, het opwerpen van barrières, het delen van leer- en reflectiemomenten en het versterken van de opsporing en handhaving. In deze probleembeschrijving staat wat we de afgelopen vier jaar hebben geleerd en welke uitdagingen daaruit voortvloeien voor de komende jaren.

1.1 Drugsproductie en -logistiek

De maatschappelijke impact van de criminele drugsindustrie is enorm: dodelijke geweldsincidenten vinden plaats in de openbare ruimte^{1,2} schadelijke restanten van de drugsproductie worden gedumpt en beschadigen de natuur, dealers en gebruikers zorgen voor lokale overlast en onveiligheid en tasten daarmee de leefbaarheid in wijken aan en de enorme financiële verdiensten in de criminele drugsindustrie dragen bij

aan maatschappelijke machtsposities en oneerlijke concurrentie. De maatschappelijke impact wordt versterkt door de lage pakkans en een relatief mild strafklimaat. De aanpak van de criminele drugsindustrie moet daarom blijvend worden verstevigd. Drugs is namelijk de motor achter het verdienmodel van de georganiseerde misdaad.

Als gevolg van de vorige uitvraag van de regionale versterkingsmiddelen in 2018 is onder andere geïnvesteerd in het versterken van het integrale zicht op en de aanpak van productie-, opslag- en dumplocaties van synthetische drugs.³ Hierdoor is zicht ontstaan op meer dan 150 personen uit Noord-Holland die betrokken zijn bij dit criminele bedrijfsproces.⁴ Uit informatie van de politie kan worden afgeleid dat het werkelijke aantal betrokken personen waarschijnlijk vele malen groter is. Uit de versterkte integrale informatiepositie blijkt ook dat er ongeveer 40 procent meer productielocaties, opslaglocaties en dumpingen zijn dan aanvankelijk in beeld waren bij de politie. Waar we een paar jaar geleden voornamelijk productielocaties van synthetische drugs in het zuiden van Nederland aantrouwen, zien we deze tegenwoordig steeds meer 'naar boven' trekken. Noord-Holland is dan ook de enige eenheid waar het aantal ontdekte productielocaties in 2021 niet is gedaald.⁵ Zo zijn in 2021 zeven productielocaties van synthetische drugs aangetroffen en in de eerste helft van 2022 zijn vier productielocaties aangetroffen. Dit zien we ook terug in de afvaldumpingen in de natuur. Grote hoeveelheden drugsafval, afkomstig van de productie van synthetische drugs, zijn onder andere aangetroffen langs het spoor in Hoofddorp en

DRUGS IS
DE MOTOR
ACHTER HET
VERDIENMODEL
VAN DE
GEORGANISEERDE
MISDAAD

in een sloot in Uitgeest.^{6,7,8} Helaas zijn deze berichten en cijfers nog maar het topje van de ijsberg en er is nog geen zicht op de criminele geldstromen achter deze locaties.

Er zijn bij de politie 40% meer productielocaties, opslaglocaties en dumpingen in beeld dan er aanvankelijk waren

Afbeelding 1 en 2.
Gedumpt drugsafval in
Hoofddorp (1) en een
cocainewasserij in
Zuid Schermer (2).

De integrale inzet van de afgelopen vier jaar op synthetische drugs werpt haar vruchten af, maar deze inzet op de andere typen drugs dreigt achter te gaan lopen. De integrale informatiepositie op drugs zoals cocaïne en hennep is minder sterk dan de informatiepositie op synthetische drugs. De synthetische drugs bepalen namelijk niet alleen het beeld van de Noord-Hollandse criminele drugsindustrie. Ook cocainewasserijen en hennepkwekerijen maken daar bijvoorbeeld deel van uit. Cocainewasserijen zijn locaties waar cocaïne wordt onttrokken uit de producten waarin het is gesmokkeld. Dergelijke locaties zijn bijvoorbeeld aangetroffen naast een woonhuis in Zuidschiermer en op een bedrijventerrein in Beverkoog.^{9,10} Daarnaast laten de 177 geruimde hennepkwekerijen in 2021 zien dat deze drug een prominente rol heeft in deze eenheid.^{11,12} Het aantal geruimde hennepkwekerijen neemt echter jaarlijks af en deze trend is op landelijk niveau zichtbaar. Een belangrijke oorzaak is dat regionale eenheden van de politie onvoldoende capaciteit en prioriteit toekennen aan het opsporen en ruimen van hennepkwekerijen, in vergelijking met andere soorten drugs.^{13,14} Het is dus zeer waarschijnlijk dat er een hoog *dark number* is van hennepkwekerijen, ook in Noord-Holland. Dat is extra relevant omdat uit onderzoek naar voren komt dat (de netwerken achter) de productie van synthetische drugs en hennep met elkaar zijn verweven. Dit blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat bij ongeveer twintig procent van de ontdekte productielocaties van synthetische drugs ook hennep (ofwel een kwekerij, ofwel materiaal) werd aangetroffen. Ook was bij ongeveer 10 procent van de ontdekte productielocaties van synthetische drugs op een eerder moment een hennepkwekerij ontdekt.¹⁵

Ondanks het verbeterde zicht en de verstevigde samenwerking tussen de betrokken partners in de repressieve en preventieve aanpak, maakt de aanzienlijke rol van Noord-Holland in de internationale drugshandel en -productie dat er meer werk is dan dat we als overheid aankunnen. Dit is een pijnlijke werkelijkheid die ons dwingt om onze middelen nog slimmer en efficiënter in te zetten.

1.2 Weerbare jeugd

In de ogen van jongeren is dealen in kleine hoeveelheden drugs of 'een klusje' doen voor vrienden of familie niet altijd crimineel. Het geld, de status en de mooie spullen vertroebelen hun zicht op de realiteit. Meerdere kleine delicten kunnen de deur openen naar zwaardere vormen van georganiseerde, ondermijnende (drugs)criminaliteit. Ook in de eenheid Noord-Holland zijn er jongeren die deze stap zetten. Dit blijkt bijvoorbeeld uit nieuwberichten over tieners die met €800.000 aan XTC, crystal meth en amfetamine worden opgepakt of over tieners die ernstig gewond raken bij het plegen van een plofkraak.^{16,17}

Door onderzoeken uit te voeren naar de processen en de oorzaken die ten grondslag liggen aan de toetreding van jongeren in drugscriminaliteit, is veel kennis en expertise vergaard door het versterkingsproject Criminele Aanwas in Noord-Holland.^{18,19} Er was namelijk onvoldoende kennis over en inzicht in dit proces, wat een effectieve integrale aanpak in de weg stond.²⁰

Uit de onderzoeken kwamen geen harde signalen naar voren dat jongeren onder druk worden gezet om criminele drugsactiviteiten uit te voeren. De vraag is of deze signalen er daadwerkelijk niet zijn, of dat de samenwerkingspartners hier onvoldoende zicht op hebben.

De eerste les uit de onderzoeken en activiteiten van de afgelopen periode is dat het lastig is om zicht te krijgen op de werkelijke omvang van de (on)vrijwillige betrokkenheid van jongeren bij drugscriminaliteit. Het probleem laat zich moeilijk in cijfers uitdrukken en de beschikbare informatie beschrijft (waarschijnlijk) het topje van de ijsberg. Een factor die hieraan bijdraagt is dat het afglijden in de drugscriminaliteit zowel heel geleidelijk als heel snel kan gebeuren. Daarom is het moeilijk om dergelijke jongeren vroeg in beeld te krijgen. De betrokkenheid bij drugscriminaliteit start vaak laagdrempelig via het sociale netwerk, van waaruit een jongere wordt gevraagd om een klusje te doen. Denk bijvoorbeeld aan het bewaren van pakketjes, op de uitkijk staan of wietplanten knippen. Ze merken dan dat dit klusje hen veel oplevert, zowel qua status als qua geld en raken zo steeds meer verstrikt in het criminele proces. Tegen de tijd dat deze jongeren in de schijnwerpers van de integrale aanpak staan, is het lastig om effectieve interventies toe te passen om hen weer op het rechte pad te krijgen. Een beperkt positief sociaal netwerk (denk aan niet-criminele vrienden), de verlokkingen van snel geld en status én de dreiging van geweld, maken het moeilijk om uit de criminaliteit te stappen. Een andere reden voor het beperkte zicht op de werkelijke omvang van het probleem is dat drugs als vriendendienst worden verkocht binnen vriendengroe-

pen, bijvoorbeeld in het kader van een avond uitgaan. Die betrokkenheid bij drugscriminaliteit heeft een heel ander karakter dan de zojuist beschreven meer routinematige betrokkenheid van criminele jongeren. Beide doelgroepen vallen echter onder de paraplu van drugscriminaliteit. Ten derde maken hechte gemeenschappen het lastig om de omvang van het probleem in kaart te brengen. Dorpen kennen een ons-kent-ons cultuur en in de stad, op de straat, snitch je niet. De hechte gemeenschappen zijn een sterke sociale risicofactor voor de betrokkenheid bij drugscriminaliteit. Alhoewel de kern van de ons-kent-ons cultuur een sterke overlap vertoont met de straatcultuur, maken de accentverschillen dat andere invalshoeken moeten worden gekozen om in beide culturen tot een effectieve aanpak te komen.

De tweede belangrijke les over de betrokkenheid van jongeren bij drugscriminaliteit is dat de normalisatie van drugsgebruik een belangrijke voedingsbodem is. De normalisatie komt bijvoorbeeld tot uiting in het gebruik van drugs in het uitgaansleven of op festivals, in het gedogen van de verkoop van hennep en het openlijk en soms zelfs in positieve zin bespreken van drugsgebruik op de publieke omroep.²¹ Dit bemoeilijkt de integrale aanpak van drugscriminaliteit, zoals blijkt uit gesprekken met Noord-Hollandse jongeren en uit de wetenschappelijke literatuur: *“Voor verschillende partners voelt de aanpak van jongeren in drugscriminaliteit als dweilen met de kraan open, zolang de maatschappelijke en politieke discussie van drugsgebruik en het bijbehorende Nederlandse gedoogbeleid niet wordt gevoerd.”*^{22,23} Jongeren die bij de handel in deze drugs

zijn betrokken vervullen een behoefte van recreatieve drugsgebruikers, maar raken zo steeds meer betrokken bij het criminele proces van drugscriminaliteit.

Ten derde leerden wij dat er nog onbenutte kansen zijn in de integrale aanpak van jongeren in de drugscriminaliteit. De bestaande aanpak was de afgelopen jaren voornamelijk preventief van aard. Voor de repressieve aanpak was onvoldoende capaciteit en aandacht, terwijl professionals aangeven dat de combinatie van beide invalshoeken het meeste effect heeft. Daarnaast bestaat op dit moment onvoldoende verbinding in de integrale aanpak tussen het veiligheidsdomein en het sociale domein, terwijl daar wel kansen liggen. Zo spelen scholen en jongerenwerk bijvoorbeeld een belangrijke rol in het vergroten van de weerbaarheid van jongeren en hebben ze eerder zicht op en contact met (potentieel) afglijdende jongeren.

De geleerde lessen van de afgelopen periode laten zien dat er nog veel te winnen valt in de integrale aanpak ter voorkoming van de toetreding van jongeren in drugscriminaliteit. Het verkregen inzicht in de omvang van het probleem is een deel van de oplossing. Contact met de (omgeving van de) doelgroep maakt duidelijk dat dit een complex probleem is: drugscriminaliteit is aantrekkelijk vanwege de status en het geld, er is (nog) geen aanpak die alle jongeren effectief zal bereiken en er zijn nog veel mogelijkheden in de versteviging van de preventieve en repressieve aanpak. De komende jaren gebruiken we de geleerde lessen om tot een effectievere aanpak te komen.

1.3 Criminele geldstromen

‘GELD IS DE DRIJFVEER, HET MOTIEF EN DE OPBRENGST VAN NAGENOEG ALLE CRIMINALITEIT’.²⁴

Tegenover iedere levering staat een betaling. Of het nou gaat om drugs, vuurwapens, of uitbuiting: geld, in welke vorm van ook, is de rode draad van alle criminele processen. Als de betalingen dus stoppen, stoppen de leveringen ook. Dat is misschien geen realistisch scenario, maar het schetst wel het potentiële effect van een effectieve integrale aanpak van criminele geldstromen. In de eenheid Noord-Holland zien we kansen om die aanpak verder te verstevigen.

De focus van de integrale aanpak van criminele geldstromen lag de afgelopen jaren voornamelijk op het kort-cyclisch afpakken van ongebruikelijk bezit door een integraal team van specialisten van de RIEC-partners. Het doel was om de strafrechtketen te ontlasten door snel en daadkrachtig ongebruikelijk bezit af te pakken en daarmee te laten zien dat misdaad niet loont. De samenwerkingspartners hebben de wens uitgesproken om op meerdere thema's, waaronder het thema criminele geldstromen, integraal keuzes te maken over de sturing en prioritering. Deze wens brengt de nodige uitdagingen met zich mee. Zo vallen onder het thema criminele geldstromen veel sub-thema's. Het gaat bijvoorbeeld om chartaal geld (munten en biljetten) en giraal geld (geld op de bankrekening), ondergronds bankieren,

virtuele valuta (bitcoin en alternatieve coins), en kostbare goederen zoals horloges, vastgoed en voertuigen. Non-fungible tokens zijn een voorbeeld van een nieuwe ontwikkeling. Dit zijn digitale eigendoms certificaten die eigenaarschap koppelen aan unieke digitale objecten, zoals afbeeldingen en video's.^{25,26} Het vraagt veel om zulke thema's en ontwikkelingen te monitoren en de potentiële kansen voor criminelen in kaart te brengen. De breedte van het thema criminele geldstromen maakt dat het op dit moment moeilijk is om sturing te geven aan de integrale aanpak.

Een andere uitdaging is dat verschillende RIEC-partners, die ieder hun eigen focus en doelstelling hebben, puzzelstukjes over het informatiebeeld in handen hebben. Daardoor zijn de behaalde effecten in de aanpak op dit moment niet optimaal op elkaar afgestemd. De politie en het Openbaar Ministerie hebben bijvoorbeeld een meer repressieve rol, terwijl gemeenten een sterkere rol hebben aan de voorkant van het criminele proces en in het nazorgtraject. Op dit moment is er echter geen gedragen visie op de integrale aanpak, wat een effectieve aanpak in de weg staat.

1.4 Ondersteuning van gemeenten

Met het opleveren van de ondermijningsbeelden in 2018 en 2019 is bij de Noord-Hollandse gemeenten inzicht ontstaan in kwetsbare gelegenheidsstructuren en in de aard, omvang en aanwezigheid van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Daarnaast is het bewust-

zijn sterk vergroot over hun rol en mogelijkheden in de integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Gemeenten hebben hun rol in die aanpak dan ook meer omarmd, door bijvoorbeeld plannen van aanpak op het thema Ondermijning te maken en tot uitvoering te brengen. Een deel van de gemeenten heeft de beschikbare capaciteit zelfs uitgebreid voor het thema Ondermijning.

Er zijn echter nog veel gemeenten die ondersteuning nodig hebben bij het verstevigen van hun rol en positie in de integrale aanpak. De afgelopen vier jaar is die aanpak enorm verbreed en dat vraagt specialistische expertise en capaciteit waarvan gemeenten aangeven die niet in huis te hebben. Tegelijkertijd geven gemeenten aan het moeilijk te vinden om te voldoen aan de toenemende vraag van de samenwerkingspartners om hun rol in die integrale aanpak volledig te vervullen en daarin regie te nemen. Deels is de kennis – en daarmee de vraag – vergroot van de andere partners over het inzetten van bestaande bevoegdheden door gemeenten, deels hebben gemeenten de afgelopen periode nieuwe bevoegdheden gekregen. De beschikbare inzet bij gemeenten is echter nog onvoldoende aangepast aan deze nieuwe positie. Geluiden uit ons regionale netwerk, bijvoorbeeld uit de tussentijdse evaluaties van het RIEC NH en het programma Aanpak ondermijning, worden bevestigd door een onderzoek van TwynstraGudde. Uit dat onderzoek blijkt dat het thema Ondermijning vaak door gemeenten is belegd binnen een klein team van medewerkers die meerdere taken en thema's in hun portefeuille hebben.²⁷ Dat maakt dat het thema Ondermijning nog niet overal even hoog op de agen-

da staat. Zowel de kleinere als de grotere gemeenten hebben hiermee te maken, zo blijkt uit de in opdracht van het RIEC NH uitgevoerde weerbaarheidsscans. Het gevolg is dat de integrale aanpak onvoldoende profijt heeft van de essentiële taken en bevoegdheden van gemeenten en dat de gemeenten door hun producten en diensten kwetsbaar zijn voor criminele beïnvloeding.

Uit gesprekken met gemeenten blijkt dat er behoefte is aan ondersteuning en advies binnen drie pijlers. De integrale communicatie is de eerste pijler. Er zijn nog onvoldoende communicatiespecialisten met het thema Ondernijning beschikbaar. Er is behoefte aan sterkere interne communicatie, bijvoorbeeld op het gebied van bereikte doelen en bewustwordingssessies of -trainingen. Ook moet (het effect van) de integrale aanpak zichtbaarder worden gemaakt voor de maatschappij. Communicatiespecialisten van gemeenten hebben daarbij een belangrijke rol. Gemeenten geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning met het samenwerken en afstemmen met de overige samenwerkingspartners. Zowel de gemeentelijke organisatie als de maatschappij hebben dus profijt van ondersteuning en advies op het gebied van integrale communicatie.

De tweede pijler is juridische kennis en expertise. In veel gemeenten is onvoldoende capaciteit, dan wel een gebrek aan specialistische ambtenaren die zich bezig houden met het tegenhouden en aanpakken van georganiseerde ondermijnende criminaliteit. Hierdoor kunnen zij overvallen worden door complexe (juridische) casuïstiek waarvoor binnen de bestaande

organisatie onvoldoende specialistische kennis en expertise aanwezig is. Het monitoren en implementeren van juridische ontwikkelingen en de uitvoering van de wetgeving vraagt om up to date juridische kennis en expertise. Het gaat bijvoorbeeld over ontwikkelingen binnen de Wet Bibob, de Wet Damocles, de mogelijkheden voor het aanscherpen van de Algemene Plaatselijke Verordening en de regels over het delen van informatie binnen en tussen gemeenten. Eén voorbeeld is dat uit onderzoek blijkt dat gemeenten meer eigen onderzoeksmogelijkheden in een Bibob-casus hebben dan dat ze benutten. Ook zou meer gekeken kunnen worden naar het opnemen van nieuwe branches in het Bibob-beleid. Een 'klassieke' branche als de horeca komt relatief vaak voor in het Bibob-beleid van een gemeente, maar relatief nieuwe kwetsbare branches als de taxi- of de evenementensector heeft nog niet iedere gemeente op het netvlies. Er zijn op meerdere juridische vlakken zo veel relevante ontwikkelingen dat het voor gemeenten niet haalbaar is om deze te monitoren en te implementeren.

De derde pijler gaat over analyse en intelligence. Voor een gemeente is het van belang om te weten welke vormen van georganiseerde ondermijnende criminaliteit plaatsvinden in haar gebied. Deze informatiepositie is de basis voor het effectief prioriteren en integraal aanpakken van problematiek. Zonder informatiepositie is het als varen zonder kompas en is er weinig urgentie om tot een versterkte aanpak te komen. Hierdoor is het bijvoorbeeld lastig om een gemeenteraad en -bestuur te overtuigen om meer middelen beschik-

baar te stellen. De bevindingen uit de tussentijdse procesevaluatie van de aanpak van ondermijnende criminaliteit, uitgevoerd door het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum, worden in onze eenheid herkend. Een van de conclusies is dat er de komende jaren nog een belangrijke uitdaging ligt op dit vakgebied, omdat *'de publieke partners in dit opzicht nog niet op eigen benen kunnen staan'*.²⁸ Enkele gemeenten in onze eenheid hebben de afgelopen periode analisten ingehuurd die hard werken aan een informatiepositie, maar veel andere gemeenten hebben onvoldoende middelen om deze capaciteit vrij te maken. Zij missen dus de eigen informatiepositie die de basis vormt van een effectieve, integrale aanpak. De verschillen tussen de informatieposities van gemeenten maken dat sommige gemeenten meer voorop lopen in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit dan anderen. Dat zegt echter weinig over de aanwezige problematiek in de gemeenten met een beperkte informatiepositie.

Op het gebied van wetgeving, communicatie en analyse en intelligence wordt steeds meer verwacht van gemeenten, terwijl er onvoldoende capaciteit is om aan deze vragen te voldoen. De basis is nog onvoldoende op orde. Zonder ondersteuning en advies zal de aanwezige kennis en expertise achteruit gaan, wordt het opbouwen van specialismen onmogelijk en daalt de weerbaarheid van gemeenten. Dat vergroot de kwetsbaarheid van het openbaar bestuur en bemoeilijkt een effectieve integrale aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

1.5 Samenvatting

De brede lijn in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit in de eenheid Noord-Holland is het resultaat van een stevige samenwerking tussen alle partners van het RIEC NH en het programma Aanpak ondermijning. In deze probleembeschrijving is beschreven wat we de afgelopen vier jaar hebben geleerd en welke uitdagingen daaruit voortvloeien voor de komende jaren. Samengevat gaat het over de volgende inzichten. Met betrekking tot het thema drugsproductie en -logistiek kan de integrale informatiepositie worden verstevigd op verschillende typen drugs en kan meer inzicht worden gecreëerd in cruciale schakels van het criminele bedrijfsproces. De preventieve en repressieve aanpak van jongeren in de drugscriminaliteit kunnen samen een effectievere integrale aanpak vormen, met name wanneer een sterkere samenwerking tussen het veiligheidsdomein en het sociale domein tot stand komt. Daarnaast maakt het gebrek aan zicht op de omvang en de modus operandi in het thema criminele geldstromen dat het erg moeilijk is om sturing te geven aan de integrale aanpak. Ten slotte vraagt de intensivering van de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit veel expertise en capaciteit van gemeenten, waarover zij nu vaak nog onvoldoende beschikken.

ÉÉN AANPAK - TWEE SPOREN

3 INTEGRALE VISIE EN STRATEGIE AANPAK ONDERMIJNING RIEC NOORD- HOLLAND

In de eerder genoemde evaluatie werd veel waardering geuit over het diensten- en productenaanbod van het RIEC NH en het programma Aanpak Ondernijning. Tegelijk werd, met name door gemeenten, een duidelijk signaal afgegeven over de grenzen aan de mogelijkheden om hiervan daadwerkelijk te (kunnen) profiteren. Dit had in de eerste plaats te maken met het ontbreken van een goede analyse van de lokale ondernijningsproblematiek. Daardoor bestaat er in veel gevallen onvoldoende urgentiebesef en kan het belang van noodzakelijke analyse- en handavingscapaciteit in gemeenten moeilijk worden aangetoond. Als gevolg hiervan komt de lokale aanpak in vooral kleinere gemeenten moeizaam van de grond. Het ontbreken van een goed zicht op de lokale problematiek, bracht met zich mee dat er geen onderbouwde keuze kon worden gemaakt uit regionaal beschikbare barrières. Afgezien daarvan sloot de regionale focus van de versterkingsprojecten niet altijd goed aan op de lokaal ervaren problematiek en werd maatwerk vaak gemist.

De komende jaren willen we in de regionale aanpak van georganiseerde ondernijnende criminaliteit, een goede balans bewerkstelligen tussen lokale prioriteiten en regionale focuspunten. Dit willen we bereiken met een tweesporenaanpak. In het eerste spoor staan de basisteamdriehoeken centraal. Uitgangspunt is, dat deze nadrukkelijk de regie nemen in de aanpak op lokaal niveau. Op basis van een goede lokale integrale informatiepositie bepalen zij hun ambitie en prioriteiten in de aanpak en sturen zij op de uitvoering van een plan van aanpak op basisteamdriehoeksniveau. Kenmerkend voor deze lokale aanpak is de preventieve focus. De po-

litie en het Openbaar Ministerie dragen bij aan de lokale aanpak vanuit hun landelijke en regionale prioriteiten. Het RIEC NH ondersteunt hierbij vanuit zijn diensten- en productenaanbod en werkt als katalysator bij het in gang zetten en versnellen van concrete processen en activiteiten. Daarbij biedt het waar nodig tijdelijk specialistische daad- en doekracht, met name op het gebied van analyse en intelligence en op juridisch vlak.

Het tweede spoor bestaat uit een (bewust beperkt aantal) regionaal geprioriteerde thema's, van waaruit centraal in de regio regie wordt gevoerd op het ontwikkelen van een effectieve preventieve en repressieve aanpak. Deze thema's zijn gebaseerd op de rode draden in de problematiek die in alle gemeenten in de eenheid speelt, zodat van de activiteiten hierop eenheidsbreed geprofiteerd kan worden. In de ondersteuning van gemeenten zorgt het RIEC NH voor afstemming tussen de aanpak op de regionale thema's en de lokale prioriteiten van de basisteamdriehoeken.

De kracht van het samenwerkingsverband zit vooral in de wisselwerking tussen preventie en repressie op het niveau van de eenheid. Het RIEC NH vervult de rol van ondersteuner, aanjager en verbinder dan ook niet alleen op gemeente- en driehoeksniveau, maar doet dit ook tussen gemeenten en driehoeken onderling. Zo willen we het lerend vermogen van het samenwerkingsverband vergroten, bijvoorbeeld door kennis die in lokale casuïstiek wordt opgedaan - veel meer dan nu al het geval is - om te zetten in generieke adviezen en handelingsperspectieven die ook voor andere partners in de eenheid toepasbaar zijn.

**WE WILLEN IN
DE REGIONALE
AANPAK VAN
GEORGANISEERDE
ONDERMIJNENDE
CRIMINALITEIT, EEN
GOEDE BALANS
BEWERKSTELLIGEN
TUSSEN LOKALE
PRIORITEITEN
EN REGIONALE
FOCUSPUNTEN**

In de aanpak staren we ons niet blind op zichtbare problematiek, maar investeren ook op blinde vlekken, nieuwe trends en ontwikkelingen. Naast het aanpakken van casussen, blijven we ook fundamentele fenomenen onderzoeken uitvoeren, die meer een beroep doen op de lange adem.

In de afgelopen jaren hebben we ervaring opgedaan met zogeheten 'actieonderzoek', waarbij in casuïstiek opgedane kennis breder onderzoek naar achterliggende fenomenen voedde en uitkomsten van dergelijk onderzoek vice versa input opleverden voor de casusaanpak en het opwerpen van barrières. Deze methodiek, waarbij repressie en preventie elkaar in een concrete context versterken, willen we ook de komende jaren blijven toepassen.

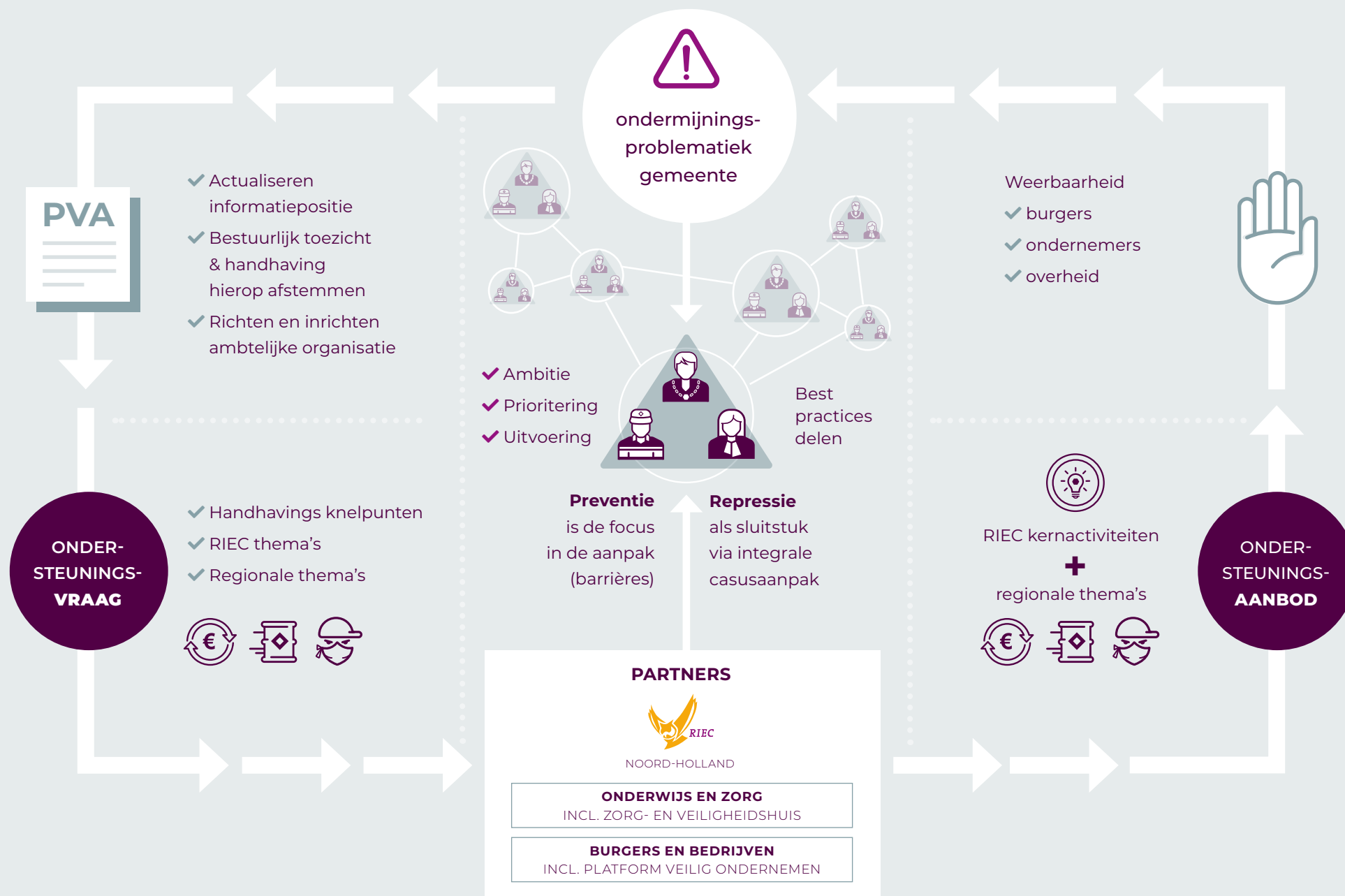
**HET IS JUIST OOK
BELANGRIJK OM
SAMEN TE WERKEN
MET PARTNERS
UIT HET SOCIAAL
DOMEIN**

Het belang van een goede publiek-private samenwerking in de aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit wordt inmiddels alom onderschreven. Zo wordt bijvoorbeeld via het Platform Veilig Ondernemen (PVO) de samenwerking met ondernemers gezocht. Vaak wordt er in dit verband van overheidswege echter toch nog steeds hoofdzakelijk gedacht vanuit het veiligheidsperspectief. In met name het versterkingsproject Criminele Aanwas (2019-2022) raakten we er juist steeds meer van doordrongen hoe belangrijk het is om, zowel op preventief als op repressief vlak, ook nadrukkelijk samen te werken met partners uit het sociaal domein. Het verbreden van de samenwerking naar partners uit het onderwijs en de zorg heeft dan ook een belangrijke plaats in onze plannen voor de komende jaren.

INTEGRALE VISIE EN STRATEGIE

AANPAK ONDERMIJNING RIEC NOORD-HOLLAND

ONDERSTEUNING GEMEENTEN

! Probleem

Veel gemeenten in de eenheid Noord-Holland zijn nog onvoldoende weerbaar in verdediging en aanval tegen georganiseerde ondermijnende criminaliteit:

- ✓ Het ontbreekt veel gemeenten aan een goede informatiepositie op dit onderwerp.
- ✓ Daardoor wordt organisatiebreed vaak onvoldoende urgentie ervaren om tot een (integrale) lokale aanpak van ondermijning te komen.
- ✓ Het ontbreken van een goed beeld van de lokale situatie, staat bovendien een gefundeerd en gefocust plan van aanpak in de weg.
- ✓ Veel gemeenten beschikken over een (te) beperkt aantal specialistische ambtenaren dat zich bezighoudt met het in beeld brengen, tegenhouden en aanpakken van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.
- ✓ Hierdoor worden gemeenten soms overvallen door complexe casuïstiek, waar binnen de bestaande organisatie onvoldoende specialistische capaciteit voor is.
- ✓ De gebrekkige informatiepositie en het ontbreken van een daarop gebaseerd concreet plan van aanpak, heeft ook tot gevolg dat gemeenten vaak moeite hebben om hun specifieke ondersteuningsvraag aan het RIEC NH te formuleren.

🚩 Ambitie

Gemeenten in de eenheid Noord-Holland zijn voldoende weerbaar tegen ondermijning:

- ✓ Basisteamdriehoeken nemen de regie in de lokale aanpak van ondermijning.
- ✓ Gemeenten beschikken over een goede actuele informatiepositie op ondermijning.
- ✓ Op basis van de lokale gemeentelijke ondermijningsbeelden wordt per basisteamdriehoek een plan van aanpak gemaakt, waarin de ambitie, prioritering en uitvoering van de lokale aanpak zijn opgenomen. In dit plan, dat wordt vastgesteld door de basisteamdriehoek, is ook de ambitie op de regionale thema's vastgelegd.
- ✓ Gemeenten beschikken daarnaast (op basis van de gemeentelijke weerbaarheidsscan) over een lokaal plan van aanpak gemeentelijke weerbaarheid. Dit plan is gericht op het weerbaarder maken van de ambtelijke en bestuurlijke organisatie (bewustwording, interne werkprocessen, beleid, etc.).
- ✓ Gemeenten zijn - al dan niet met gebruikmaking van elkaars capaciteit en kunde - in staat om zelfstandig ondermijning in beeld te brengen, tegen te houden en aan te pakken.
- ✓ Gemeenten zijn in staat om een tijdelijke ondersteuningsvraag aan het RIEC NH te formuleren, zodat zij invulling kunnen geven aan het plan van aanpak op basisteamdriehoeksniveau én aan de eigen interne opgave.
- ✓ Het RIEC NH is in staat per gemeente een passend ondersteuningsaanbod te bieden.

 Doelen & resultaten

In ons versterkingsplan voor de komende jaren, onderscheiden we twee fasen, die hieronder worden beschreven. Onderliggend uitgangspunt is, dat gemeenten gedurende beide fasen werken aan de inrichting van een lokale ondermijningsaanpak (al dan niet in samenwerking met andere gemeenten in de basisteamdriehoek), zodat zij zelf op langere termijn (over 5 jaar) over een basisniveau aan specialistische capaciteit beschikken, voor het blijvend in beeld brengen, tegenhouden en aanpakken van ondermijnende criminaliteit.

FASE 1: Inzet incidentele middelen 2022 in de periode 2022-2024

De middelen die het Rijk initieel voor 2022 had gereserveerd aan extra middelen voor de aanpak van ondermijning in de regio Noord-Holland¹ en die in dat jaar om praktische redenen niet meer volledig besteed kunnen worden (€3.250.520), willen we in de periode 2022-2024 benutten om een impuls te geven aan de aanpak van ondermijning door gemeenten. Hiertoe kunnen gemeenten in die periode een beroep doen op een regionaal flexibel gemeentelijk ondersteuningsteam met specialistische ambtenaren. Dit leidt tot de volgende resultaten:

- ✓ Gemeenten beschikken over een goed beeld van de lokaal aanwezige georganiseerde ondermijnende criminaliteit;
- ✓ Basisteamdriehoeken beschikken over een actueel beeld op basisteamdriehoeksniveau, dat is gebaseerd op de rode draden van de beelden van de betreffende gemeenten.
- ✓ Basisteamdriehoeken beschikken over een lokaal integraal plan van aanpak, waarin de ambitie, prioritering en uitvoering zijn beschreven. Kenmerkend voor dit plan is de preventieve focus, waarbij repressieve interventies ingezet kunnen worden als versterkend effect of als sluitstuk van de aanpak.

De politie en het Openbaar Ministerie dragen aan deze (repressieve) aanpak bij vanuit hun landelijke en regionale prioriteiten, waarbij capaciteitstoedeling op regionaal niveau plaatsvindt binnen het regionale interventie-overleg.

- ✓ Gemeenten formuleren op basis van het lokale plan van aanpak hun tijdelijke ondersteuningsvraag aan het RIEC NH, zodat zij invulling kunnen geven aan het plan van aanpak op basisteamdriehoeksniveau én aan de eigen interne opgave.
- ✓ Het RIEC NH biedt de gemeenten een passend ondersteuningsaanbod.

 Analisten c.q. informatiecoördinatoren

Om de hierboven beschreven resultaten te bereiken, reserveren we voor de periode 2022-2024 budget om op tijdelijke basis te voorzien in extra analysecapaciteit (RIEC NH) en informatie-coördinatie (Politie).

 Flexibel budget voor specialistische bestuurlijke ondersteuning

Gelet op de verschillen in tempo tussen de gemeenten in onze eenheid, verwachten we dat op basis van de versterkte informatiepositie bij enkele gemeenten al op korte termijn specialistische advies- en ondersteuningsvragen ontstaan op het gebied van de bestuurlijke aanpak van ondermijning, zoals bestuurlijke integriteitstoetsen, bestuurlijke sluitingen van panden, de invoering van vergunningplicht en bestuurlijk afpakken. Afhankelijk van de specifieke vragen, huren we hierop tijdelijk extra specialistische (juridische) capaciteit in.

1. Het gaat hier om de bedragen van €2.550.500 voor de regionale versterking en €700.000 voor het RIEC NH.

ONDERSTEUNING GEMEENTEN

Uitvoerend beleidsadviseur

Met de beschreven ambitie voorzien we op korte termijn een extra vraag naar ondersteuning bij het ontwikkelen van de plannen van aanpak op basisteamdriehoeksniveau. Hiervoor stellen we - vooralsnog op tijdelijke basis - een uitvoerend beleidsadviseur aan, die eventueel ook kan ondersteunen bij het geven van opvolging aan juridische advisering. Dat laatste kan betrekking hebben op een specialistische opgave op het niveau van een gemeente, maar ook op opgaven die moeten worden opgepakt op gemeente-overstijgend niveau, zoals het opstellen van regionaal modelbeleid (bijvoorbeeld Wet Damocles, Wet Bibob, etc.).

FASE 2: Inzet structurele middelen vanaf 2022

Om partners vanuit de RIEC-kerntaken te ondersteunen bij het verwezenlijken van alle beschreven ambities, breiden we de vaste bezetting van het RIEC NH uit met onderstaande inhoudelijke functies.

Jurist privacy

Eén van de belangrijkste pijlers onder de integrale en geïntegreerde aanpak van georganiseerde criminaliteit in RIEC-verband bestaat uit het delen van informatie tussen de RIEC-partners. Dit dient veilig, zorgvuldig en rechtmatig te gebeuren. Het RIEC-Privacyprotocol (artikel 3.16) schrijft voor dat ieder RIEC een medewerker heeft die is belast met privacy-advisering. Tot op heden was deze advisering als taakaccent belegd bij een RIEC-accountmanager met een juridische achtergrond. De fors toenemende vraag van partners op dit gebied, vraagt om meer capaciteit op dit onderwerp, in de vorm van een hiervoor vrijgemaakte specialist, die:

- › ervoor zorgt dat de AVG, het privacyprotocol en de werkprocessen worden nageleefd binnen het RIEC NH;
- › bewustwording en kennis op het gebied van privacyregels bij partners bevordert en als vraagbaak adviezen geeft;
- › een coördinerende rol heeft bij het registreren/melden van datalekken en inzageverzoeken gericht aan het RIEC NH;
- › eerste aanspreekpunt is voor de functionarissen gegevensbescherming van de RIEC-partners.

Jurist Bibob

Het ondersteunen van gemeenten bij de toepassing van de wet Bibob behoort tot de kerntaken van het RIEC NH (artikel 2.4 RIEC-convenant). Deze wet ontwikkelt zich steeds meer tot één van de sterkste (preventieve) bestuurlijke wapens in de strijd tegen ondermijning. De toepassingsmogelijkheden zijn divers en hebben betrekking op bijna alle gemeentelijk afdelingen. Bovendien ontstaat er steeds meer jurisprudentie, waardoor de toepassing van de wet Bibob dan ook niet alleen arbeidsintensief is, maar ook veel specialistische kennis vraagt.

Tegelijkertijd komen individuele medewerkers van gemeenten te weinig met de wet in aanraking om als vanzelf de nodige kennis, ervaring en routine op te doen met de toepassing ervan. Met het inrichten van een jurist Bibob binnen het RIEC NH kan expertise en kennis op het gebied van deze wet binnen de eenheid worden geborgd.

ONDERSTEUNING GEMEENTEN

De jurist Bibob

- is beschikbaar voor vragen in geval van integriteitsbeoordelingen door gemeenten en ondersteunt indien nodig bij het doorlopen van Bibob-dossiers;
- fungeert bij het opvragen van informatie als intermediair tussen de Belastingdienst, het Openbaar Ministerie, de Nationale Politie en de gemeenten en vervult de rol van klankbord tussen gemeenten en het Landelijk Bureau Bibob.
- geeft gevraagd en ongevraagd advies en ondersteuning bij het opzetten van (lokaal en regionaal) Bibob-beleid;
- draagt kennis over met betrekking tot jurisprudentie en wetswijzigingen;
- bevordert kennisdeling op het gebied van de wet Bibob tussen de partners van het RIEC NH.

Communicatieadviseur

De meerwaarde van het samenwerkingsverband RIEC NH zit in de bundeling van krachten van de partners, die gezamenlijk als één overheid optreden. Dat beeld willen we ook actief en expliciet naar de buitenwereld uitdragen, om het vertrouwen van burgers in de overheid te vergroten. Daar hoort een communicatieboodschap bij die is gebaseerd op één gezamenlijke visie op de aanpak en die recht doet aan de inspanningen van alle partners. De beoogde communicatieadviseur onderscheidt zich nadrukkelijk van de communicatieadviseurs van de partners, die immers communiceren vanuit het perspectief van de eigen organisatie en doelstellingen. Succesvolle inzet van integrale communicatie kan daarnaast worden benut als interventie in de casusaanpak, om binnen specifieke doelstellingen daarbinnen te realiseren en het maatschappelijk effect ervan te versterken.

Twee analisten en één senioranalist

Een goede gemeentelijke informatiepositie vormt het vertrekpunt in de beschreven aanpak. De huidige RIEC-analisten werken in hoofdzaak aan RIEC-casuïstiek en RIEC-fenomeenonderzoeken. Met het aantrekken van drie extra analisten (één per district), willen we gemeenten daarnaast kennis en expertise bieden bij het onderhouden van een actuele lokale informatiepositie. Het gaat dan om het begeleiden en coachen van gemeentelijk analisten, het helpen detecteren en oplossen van gemeentelijke analysevraagstukken en het aanbieden en implementeren van nieuwe innovatieve analysemethoden en -instrumenten die in RIEC/LIEC-verband worden ontwikkeld. Tot slot willen we het lerend vermogen tussen gemeenten op analysegebied vergroten en bevorderen dat best practices worden uitgewisseld en rode draden uit analyses op regionaal niveau met elkaar in verband worden gebracht.

€ Benodigde middelen
eenheid Noord-Holland

**ONDERSTEUNING
GEMEENTEN
INCIDENTELE
MIDDELEN
2022-2024**

€ 2.550.520
+ € 700.000

	FUNCTIE	SCHAAL	TARIEF		
RIEC	Uitvoerend beleidsadviseur	S11	€ 89.000	1	€ 267.000
	RIEC-analist cq. informatiecoördinator	S10	€ 77.000	8	€ 1.848.000
OVERIG	Budget inhuur flexibele specialistische ondersteuning (bij bijvoorbeeld Bibob, bestuurlijke sluiting panden, invoering vergunningplicht, bestuurlijk afpakken)				€ 1.135.520
	Subtotaal				€ 3.250.520
	FTE			9	
Kosten totaal					€ 3.250.520

**ONDERSTEUNING GEMEENTEN
STRUCTURELE MIDDELEN
VANAF 2022**

1A
BEKOSTIGING UIT
€ 700.000

1B
BEKOSTIGING UIT
€ 2.550.520

	FUNCTIE	SCHAAL	TARIEF				
RIEC	Coördinator RIEC kerntaken	S12	€ 99.000	1	€ 99.000		
	Senior analyst RIEC	S11	€ 89.000			1	€ 89.000
	Analist RIEC	S10	€ 77.000			2	€ 154.000
	Privacy-jurist	S12	€ 99.000	1	€ 99.000		
	Bibob-jurist	S12	€ 99.000	1	€ 99.000		
	Communicatieadviseur	S11	€ 89.000	1	€ 89.000		
	Medewerker secretariaat	S8	€ 63.000			1,5	€ 94.500
	Subtotaal				€ 386.000		€ 337.500
OVERHEAD	DVO-Haarlem				€ 120.000		
	DVO-LIEC				€ 120.000		
	Reservering operationeel werkbudget				€ 24.000		
	Opleidingskosten				€ 50.000		
	FTE			4		4,5	
	Kosten subtotaal				€ 700.000		€ 337.500
	Kosten totaal			€ 1.037.500			

DRUGSPRODUCTIE EN -LOGISTIEK

! Probleem

Noord-Holland is aantrekkelijk en kwetsbaar voor drugscriminaliteit vanwege de ligging, de infrastructuur en de logistieke mogelijkheden (buitengebied, Schiphol, Noordzeekanaalgebied). We weten dat hier via land, water en lucht op grote schaal cocaïne en grondstoffen voor synthetische drugs ons land binnenkomen. Ook worden er op tal van locaties in onze eenheid hennep en synthetische drugs geproduceerd en wordt cocaïne uit goederen gewassen. Tussen de productie en import van drugs enerzijds en het gebruik ervan anderzijds, zijn nog diverse andere onderdelen van het criminele bedrijfsproces te identificeren, waarbij allerlei mensen uit boven- en onderwereld betrokken zijn.

- ✓ In het versterkingsproject Productielocaties Drugs (2019-2022) hebben we zicht gekregen op de aard en omvang van de productie van synthetische drugs in de eenheid Noord-Holland. Ook hebben we hiervoor de kansen in de aanpak gedetecteerd. Voor de overige typen drugs geldt, dat we nog over onvoldoende zicht op en inzicht in de problematiek beschikken. Dit staat het gevoel voor urgentie en het gericht kunnen inzetten van (extra) capaciteit voor zowel de repressieve als preventieve aanpak in de weg.
- ✓ We hebben onvoldoende zicht op hoe de criminele bedrijfsprocessen van de verschillende typen drugs zich in onze regio manifesteren.
- ✓ We hebben onvoldoende zicht op de (rol van) facilitators die in de verschillende onderdelen van het criminele bedrijfsproces in onze eenheid betrokken zijn, zoals bij
 - het verwerven van panden die worden gebruikt voor de handel, opslag en productie van drugs;
 - het leveren van grondstoffen en benodigdheden voor het inrichten van een productielocatie;
 - de productie en het transport van drugs;
 - de geldstromen die met de drie voorgaande punten te maken hebben.

- ✓ De werkprocessen en (informatie)systemen van de verschillende samenwerkende publieke partners zijn nog niet optimaal op elkaar afgestemd. Hierdoor bestaat een gefragmenteerde informatiepositie, gaat informatie verloren en worden kansen in de aanpak gemist.
- ✓ In de aanpak van drugscriminaliteit is een effectieve samenwerking tussen burgers, ondernemers en overheidspartners van cruciaal belang. Bij burgers en ondernemers is echter veelal sprake van onwetendheid, gebrek aan urgentiebesef en soms zelfs onverschilligheid ten aanzien van de productie, opslag en handel in drugs. Voor facilitators is het bovendien gemakkelijk om weg te kijken; zij hebben 'slechts een klein aandeel' in een groter geheel en hebben daar geen last van of hebben er in meer of mindere mate zelfs voordeel bij.

Ambitie

- ✓ De eenheid Noord-Holland is minder aantrekkelijk voor de import, productie en opslag van drugs. Ook is het voor criminelen moeilijker om gebruik te maken van de goede infrastructuur en logistieke mogelijkheden voor het transport van drugs.
- ✓ Een goede actuele integrale informatiepositie stelt de samenwerkende partners in staat om te prioriteren en sturen in de aanpak.
- ✓ We acteren niet alleen op basis van concrete signalen, maar ook datagedreven, op basis van risico-indicatoren. Zo krijgen we potentiële productielocaties tijdig in beeld en kunnen we hier waar nodig maatregelen tegen nemen.
- ✓ Bij signalen of aantreffen van productielocaties interveniëren de samenwerkende partners snel en effectief, zodat hun bevoegdheden elkaar optimaal versterken en er geen informatie verloren gaat.
- ✓ Burgers en ondernemers zijn zich meer bewust van de risico's en negatieve effecten van drugs(productie) en van de rol die zij kunnen vervullen in het voorkomen en aanpakken hiervan. Zij voelen meer eigenaarschap en geven daar actief invulling aan.

 Doelen & resultaten

- ✓ We vormen regionale en lokale coalities voor integrale samenwerking op dit thema. We richten ons daarbij op het gezamenlijk verkrijgen en behouden van een actuele integrale informatiepositie en een daarop gebaseerde preventieve en repressieve aanpak. Nieuwe casuïstiek draagt bij aan het verbeteren van de informatiepositie, aan de hand waarvan vervolgens effectief barrières kunnen worden ontwikkeld en opgeworpen.
- ✓ We doen integraal (fenomeen)onderzoek naar de onderdelen van de criminele bedrijfsprocessen en criminele geldstromen die horen bij de verschillende typen drugs.

Verstoren transport en logistiek:

- We weten wat de kwetsbare/faciliterende branches zijn;
- We weten wat de plekken van 'overdracht' zijn;
- We weten wat de meest gebruikte transportroutes zijn (weg, water, lucht);
- We begrijpen hoe geldstromen om transport en logistiek te organiseren lopen;
- De meest gebruikte transportroutes 'knijpen' we dicht.

Bemoeilijken productie van drugs:

- We kennen de risico-indicatoren voor productielocaties en weten hoe het wervingsproces werkt;
- We hebben goed zicht op de (rol van) facilitators die in de verschillende onderdelen van het criminele bedrijfsproces betrokken zijn;
- We zorgen ervoor dat het moeilijker is om aan een locatie te komen;
- We zorgen ervoor dat het moeilijker wordt om aan grondstoffen te komen;
- We begrijpen waar het verdiende geld heen vloeit en pakken deze routes aan.

- ✓ Een integraal team van analisten bundelt de beschikbare informatie, om zicht te krijgen op concrete locaties, objecten en subjecten.
- ✓ We richten de detectie van kwetsbare locaties datagestuurd in en voeren op basis daarvan binnen de wettelijke mogelijkheden integrale controles uit.
- ✓ We zetten in op de doorontwikkeling van het thematisch Informatieplein Drugs (TID). Het TID bestaat uit specialisten van verschillende RIEC-partners en is bedoeld om signalen van georganiseerde drugscriminaliteit te duiden en wegen.
- ✓ Er wordt een actueel integraal informatiebeeld op dit thema bijgehouden. Zo kunnen gefundeerde keuzes worden gemaakt in de aanpak.
- ✓ We vergroten de bewustwording, weerbaarheid en meldingsbereidheid van burgers, ondernemers en publieke partners.
 - ✓ We zetten succesvolle activiteiten op dit gebied uit de versterkingsprojecten Maritieme Smokkel en Productielocaties Drugs (2019-2022) voort. De daarin opgebouwde samenwerkingsrelaties met diverse publieke en private partijen en beroepsgroepen, zoals woningcorporaties, Land- en Tuinbouw Organisatie Nederland, Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie en havenmeesters, onderhouden we en breiden we verder uit.
- ✓ We maken strategisch gebruik van communicatie. Aan de hand van duidelijke, herkenbare voorbeelden informeren we doelgroepen over hoe signalen herkend kunnen worden en waar men eventuele misstanden kan melden, maar ook over wat er met gemelde misstanden is gedaan.

DRUGSPRODUCTIE EN -LOGISTIEK

€ Benodigde middelen
eenheid Noord-Holland

			DRUGSPRODUCTIE EN -LOGISTIEK	
	FUNCTIE	SCHAAL TARIEF		
RIEC	Themahouder / Projectleider	S12 € 99.000	1	€ 99.000
	Deelprojectleider	S11 € 89.000	2	€ 178.000
	Communicatieadviseur	S11 € 89.000	0,5	€ 44.500
	Medewerker secretariaat	S8 € 63.000	0,5	€ 31.500
POLITIE	Operationeel Specialist A opsporing	S9 € 70.000	2	€ 140.000
	Operationeel Specialist A intelligence	S9 € 70.000	1	€ 70.000
	Senior informatie coördinator	S8 € 63.000	1	€ 63.000
OVERIG	Vrij besteedbaar budget (spoor 2)			€ 84.000
	Subtotaal			€ 710.000
OVERHEAD	DVO-Haarlem			€ 55.000
	Reservering operationeel werkbudget			€ 30.000
	FTE		8	
	Kosten totaal			€ 795.000

WEERBARE JEUGD

! Probleem

- ✓ Een substantiële groep jongeren en jongvolwassenen lijkt vatbaar voor de aantrekkingskracht van drugscriminaliteit en daaraan gerelateerde criminaliteit. Hiervoor zijn allerlei onderliggende problemen aan te wijzen, zoals:
 - ✓ Afwezigheid van positieve rolmodellen;
 - ✓ Gebrek aan maatschappelijk en economisch perspectief;
 - ✓ Normalisering van drugsgebruik en drugsdealen;
 - ✓ Een laag minimumloon in combinatie met het alternatief om in de drugshandel snel en gemakkelijk geld te verdienen;
 - ✓ De verlokkingen van luxegoederen, status en macht die hierdoor binnen handbereik liggen;
 - ✓ Onvoldoende weerbaarheid van jongeren, om hier weerstand tegen te bieden.
- ✓ Deze problemen vormen niet alleen een voedingsbodem voor drugscriminaliteit, maar ook voor andere aan jeugd gerelateerde maatschappelijke problemen, zoals cybercriminaliteit, (criminele) uitbuiting, radicalisering en extremisme. Veel van deze problematiek speelt zich af op het snijvlak van het veiligheidsdomein en het sociaal domein, waaronder naast zorg, ook onderwijs, werk en inkomen een rol spelen. Cruciaal in de aanpak is een effectieve samenwerking tussen die domeinen. Op dit moment zijn de werkwijzen en wetgeving echter niet of onvoldoende op elkaar afgestemd en leiden de restricties die zijn verbonden aan het delen van informatie nogal eens tot verlamming.
- ✓ In de afgelopen versterkingsperiode hebben we vooral ingezet op onderzoek en het ontwikkelen en uitvoeren van diverse preventieve activiteiten. We missen op regionaal niveau nu daar waar nodig een stevige repressieve aanpak, die noodzakelijk is om als overheid duidelijke grenzen te stellen.

🚩 Ambitie

- ✓ De aantrekkingskracht van drugscriminaliteit op jongeren is afgenomen, er belanden minder jongeren in het criminele (drugs)milieu.
 - ✓ Er is voor jongeren in sociaal, maatschappelijk en economisch opzicht een positief perspectief.
 - ✓ Jongeren zijn beter op de hoogte van de keerzijde van het snelle geld, de macht en de status die met drugscriminaliteit worden verkregen en zijn hier (meer) weerbaar tegen.
 - ✓ Naast kansen bieden en jongeren stimuleren deze kansen te grijpen, is het ook belangrijk om grenzen te stellen. Door bij bepaalde doelgroepen (zoals bijvoorbeeld de verharde groep adolescente jeugd, in de leeftijd van 18 tot 27 jaar) gericht in te zetten op een zichtbare succesvolle repressieve aanpak van drugscriminaliteit, wordt voor jongeren de drempel om zich hiermee in te laten verhoogd.
- ✓ De ketenpartners uit het veiligheidsdomein en het sociaal domein hebben lokaal en regionaal coalities gevormd en werken integraal samen om voornoemde inhoudelijke ambities te verwezenlijken. Hierbij stapelen zij hun kennis, expertise en bevoegdheden om tot effectieve - preventieve én repressieve - interventies te komen.

 Doelen & resultaten

- ✓ We bieden tegenwicht aan de verlokkingen van de drugscriminaliteit, door:
 - ✓ de inzet van eerder ontwikkelde interventies uit het versterkingsproject Criminele aanwas (2019-2022).
Zie ook de [Interventiekaart versterkingsproject Criminele aanwas](#).
 - ✓ de inzet van rolmodellen en persoonlijke begeleiding aan (individuele) risicojongeren. We profiteren onder meer van het mentorproject ONE-on-ONE, waarmee in onze regio al eerder ervaring is opgedaan in de aanpak van contraterrorisme, terrorisme, extremisme en radicalisering;
 - ✓ de samenwerking te zoeken met private partners (waaronder werkgevers) om de kansen op opleiding, stage-, werkervaringsplaatsen en banen voor jongeren te vergroten.
- ✓ De bestaande samenwerking tussen partners uit het sociaal domein en het veiligheidsdomein in de eenheid Noord-Holland verstevigen en deze verder uitbreiden met nieuwe partners. Hierbij zetten we onder meer in op vroegsignalering door het bieden van kennis en een handelingsperspectief aan medewerkers van samenwerkende partnerorganisatie.
- ✓ Partnerorganisaties ontwikkelen lokaal een integrale aanpak per individu of per groep, bijvoorbeeld op basis van een netwerkanalyse. In de aanpak wordt gebruikgemaakt van de eerder in het versterkingsproject Criminele Aanwas (2019-2022) ontwikkelde instrumenten.
 - ✓ Binnen de preventieve én repressieve aanpak wordt gedifferentieerd naar verschillende aanwezige doelgroepen: kwetsbare risicjongeren, 'doorgroeiers' en de al wat zwaardere criminelen. Speciale aandacht is nodig voor jongeren met een licht verstandelijke beperking, die vaak zowel dader als slachtoffer zijn. Hier leggen we de verbinding met ons regionale versterkingsproject Uitbuiting.
 - ✓ In de lokale aanpakken worden preventie en repressie (RIEC-casusaanpak) in onderlinge samenhang ingezet, zodanig dat zij elkaar versterken.
 - ✓ We blijven continu in gesprek met jongeren, om te blijven begrijpen 'hoe het werkt'.

WEERBARE JEUGD

€ Benodigde middelen

				WEERBARE JEUGD	
	FUNCTIE	SCHAAL	TARIEF		
RIEC	Themahouder / Projectleider	S12	€ 99.000	1	€ 99.000
	Deelprojectleider	S11	€ 89.000	1	€ 89.000
	Communicatieadviseur	S11	€ 89.000	1	€ 89.000
	Medewerker secretariaat	S8	€ 63.000	0,5	€ 31.500
POLITIE	Operationeel Specialist A intelligence	S9	€ 70.000	1	€ 70.000
OVERIG	Vrij besteedbaar budget (spoor 2)				€ 84.000
Subtotaal					€ 462.500
OVERHEAD	DVO-Haarlem				€ 40.000
	Reservering operationeel werkbudget				€ 21.000
FTE				4,5	
Kosten totaal					€ 523.500

CRIMINELE GELDSTROMEN

! Probleem

- ✓ Met behulp van crimineel verdiend vermogen kunnen mensen zich in de maatschappij onder meer snel status en macht verwerven. Wanneer crimineel vermogen zich kan vermengen met legaal gegenereerde middelen leidt dit tot aantasting van het economisch systeem. Zichtbare verschijnselen hiervan in de maatschappij leiden niet alleen tot gevoelens van onveiligheid en onrechtvaardigheid bij burgers, maar zorgen ook voor een lonkend perspectief voor potentiële criminele aanwas.
- ✓ Crimineel verdiend vermogen wordt geïnvesteerd in een luxe levensstijl en/of de criminele organisatie, die hierdoor verder versterkt wordt.
- ✓ We hebben te weinig inzicht in en zicht op criminele geldstromen in de eenheid Noord-Holland om een fundamentele aanpak op te kunnen baseren.
- ✓ Er is onvoldoende doorzettingsmacht en -kracht op lokaal niveau om uitvoeringscapaciteit te kunnen inzetten op zaken die het integrale informatiebeeld op dit onderwerp zouden kunnen vergroten. Dit hangt samen met het gegeven dat ogenschijnlijk slachtofferloze witwaszaken minder prioriteit krijgen dan high impactcrimes.
- ✓ We delen als samenwerkende partners nog onvoldoende informatie waardoor we nog geen goed integraal beeld hebben van het fenomeen.

Projectleider versterkingsproject Maritieme Smokkel (2019-2022):

"In een van onze deelprojecten hebben we gezien hoe criminelen lokaal in korte tijd een grote vastgoedportefeuille wisten op te bouwen. Daarbij werden ze bewust of onbewust geholpen door facilitators en soms ook door gemeenten. In dit deelproject hebben we veel kennis opgedaan, waar we in de komende jaren op voort kunnen bouwen."

www.integerevastgoedmarkt.nl

🚩 Ambitie

- ✓ We hebben een goed zicht op de manier waarop crimineel verdiend geld wordt geïnvesteerd in legale activiteiten, dan wel wordt ingezet ten behoeve van andere criminele activiteiten. Daarbij focussen we ons op geld dat wordt verdiend bij de productie en logistiek van drugs en het geld dat met criminele activiteiten wordt verdiend door jongeren.
- ✓ Zichtbaar afpakken draagt bij aan het gevoel van veiligheid en rechtvaardigheid van burgers. Hiermee stellen we een norm, bevorderen we het vertrouwen van burgers in de overheid en voorkomen we criminele aanwas.
- ✓ Voor een duurzaam effect van afpakken vervullen partners ook een rol vanuit het maatschappelijk perspectief. Bijvoorbeeld: na afpakken dient ook aandacht te zijn voor het sociaal-maatschappelijk welzijn van de betrokkenen.
- ✓ De partners zijn zich bewust van voortdurend veranderende gelegenheidsstructuren. Ze oriënteren zich steeds op deze veranderingen en passen hun barrières en interventies daarop aan.
- ✓ Daar waar crimineel verdiend vermogen snel en kort-cyclisch afgepakt kan worden, pakken we daadkrachtig en slagvaardig door, zodat we laten zien dat misdaad niet loont.
- ✓ We integreren de in onze eenheid ontwikkelde visie op afpakken in de dagelijkse werkzaamheden van professionals, zoals bijvoorbeeld bij integrale verkeerscontroles.

 Doelen & resultaten

We willen graag op lokaal en regionaal niveau een samenhangende integrale preventieve én repressieve aanpak van witwassen, gefundeerd op een gedegen integraal intelligencebeeld. We zoeken hierin nadrukkelijk ook de samenwerking met private partijen.

- ✓ We hebben een goed dynamisch inzicht in de aard en omvang van criminele geldstromen in de eenheid Noord-Holland, zodat we in staat zijn onverklaarbaar vermogen af te pakken en criminele netwerken effectief te verstoren. In onze analyse ligt de focus op de productie van drugs en de daarmee verbonden logistiek en het door jonge criminelen verdiende geld. We hebben daarbij aandacht voor de rol die facilitators hierin spelen. Hierin betrekken we informatie van zowel publieke als private partijen, daarbij rekening houdend met de wettelijke kaders voor gegevensdeling. Zo worden ook gelegenheidsstructuren voor witwassen in beeld gebracht.
- ✓ We zetten in op de doorontwikkeling van het thematisch Informatieplein Financieel (TIF). Het TIF bestaat uit financieel specialisten van verschillende RIEC-partners. Het TIF is bedoeld om signalen van witwassen en financieel-economische criminaliteit te duiden en wegen. Gecombineerd met de resultaten uit de hiervoor beschreven analyseactiviteiten, ontstaat zo een sterk integraal beeld op dit thema en kunnen gefundeerde keuzes worden gemaakt in de integrale aanpak.
- ✓ In samenwerking met private partijen ontwikkelen we barrières om witwassen te voorkomen en te stoppen.
- ✓ Samen met publieke en private partijen werken we aan een betere kennispositie en bewustwording onder professionals. Om hun poortwachtersfunctie te versterken, bieden we concrete handelingsperspectieven op maat. Hierbij

betrekken we ook beroeps- en brancheorganisaties (voorbeelden: vastgoed, jachtverhuur en - bouw).

- ✓ Door het versterkte integrale intelligencebeeld hebben we binnen RIEC-casussen beter zicht op relevante facilitators en kunnen deze effectiever integraal aanpakken.
- ✓ We continueren de FIT-aanpak die we tussen 2019 en 2022 ontwikkelden in het gelijknamige versterkingsproject (FIT staat voor Financial Intelligence team): kort-cyclisch objectgericht afpakken van ongebruikelijk bezit, door een integraal team van specialisten van de verschillende RIEC-partners.
- ✓ De aanpak is duidelijk zichtbaar voor burgers en voelbaar voor criminelen. Daartoe investeren we onder meer in het zichtbaar maken hiervan, met behulp van doelgroepgerichte communicatie namens alle RIEC-partners.

CRIMINELE GELDSTROMEN

€ Benodigde middelen
eenheid Noord-Holland

			ALGEMEEN		FIT	
FUNCTIE						
RIEC	Themahouder / Projectleider	S12	€ 99.000	1	€ 99.000	
	Medior accountmanager RIEC (FIT)	S11	€ 89.000		1	€ 89.000
	Analist RIEC (FIT)	S10	€ 77.000		1	€ 77.000
	Communicatieadviseur	S11	€ 89.000	0,5	€ 44.500	
	Medewerker secretariaat	S8	€ 63.000	0,25	€ 15.750	
OM	Officier van justitie OM	S14	€ 125.000		0,20	€ 25.000
	Parketsecretaris	S11	€ 89.000		0,20	€ 17.800
POLITIE	Operationeel specialist coördinatie	S9	€ 70.000	1	€ 70.000	
	Senior tactische opsporing	S8	€ 63.000	1	€ 63.000	
	Senior informatie coördinator	S8	€ 63.000		1	€ 63.000
BELASTING-DIENST	Controle-medewerker	S10	€ 77.000		1	€ 77.000
	Invorderaar	S9	€ 70.000		1	€ 70.000
OVERIG	Vrij besteedbaar budget (spoor 2)			€ 41.860		€ 41.860
Subtotaal				€ 334.110		€ 476.410
OVERHEAD	DVO-Haarlem			€ 27.000		€ 27.000
	Reservering operationeel werkbudget			€ 15.000		€ 15.000
	FTE			3,8		5,7
Kosten subtotaal				€ 376.110		€ 518.410
Kosten totaal			€ 894.520			

€ Structurele kosten
totaal
eenheid
Noord-Holland

Structurele kosten totaal eenheid Noord-Holland			SPOOR 1 ONDERSTEUNING GEMEENTEN				SPOOR 2 REGIONALE VERSTERKINGSGELDEN									
			1A BEKOSTIGING UIT € 700.000		1B BEKOSTIGING UIT € 2.550.520		DRUGSPRODUCTIE EN LOGISTIEK		WEERBARE JEUGD		CRIMINELE GELDSTROMEN					
											ALGEMEEN		FIT			
																
RIEC	Coördinator RIEC kerntaken	S12	€ 99.000	1	€ 99.000			1	€ 99.000	1	€ 99.000	1	€ 99.000			
	Themahouder / Projectleider	S12	€ 99.000					1	€ 99.000							
	Deelprojectleider	S11	€ 89.000					2	€ 178.000	1	€ 89.000					
	Medior accountmanager RIEC (FIT)	S11	€ 89.000											1	€ 89.000	
	Senior analyst RIEC	S11	€ 89.000											1	€ 89.000	
	Analist RIEC	S10	€ 77.000											2	€ 154.000	
	Analist RIEC (FIT)	S10	€ 77.000											1	€ 77.000	
	Privacy-jurist	S12	€ 99.000	1	€ 99.000											
OM	Bibob-jurist	S12	€ 99.000	1	€ 99.000											
	Communicatieadviseur	S11	€ 89.000	1	€ 89.000			0,5	€ 44.500	1	€ 89.000	0,5	€ 44.500			
	Medewerker secretariaat	S8	€ 63.000					0,5	€ 31.500	0,5	€ 31.500	0,25	€ 15.750	0,25	€ 15.750	
	Officier van justitie OM	S14	€ 125.000											0,20	€ 25.000	
	Parketsecretaris	S11	€ 89.000											0,20	€ 17.800	
	Operationeel Specialist-A opsporing	S9	€ 70.000					2	€ 140.000							
	Operationeel Specialist-A intelligence	S9	€ 70.000					1	€ 70.000	1	€ 70.000					
	Operationeel Specialist-A coördinatie	S9	€ 70.000									1	€ 70.000			
POLITIE	Senior tactische opsporing	S8	€ 63.000									1	€ 63.000			
	Senior informatie coördinator	S8	€ 63.000					1	€ 63.000					1	€ 63.000	
	Controle-medewerker	S10	€ 77.000											1	€ 77.000	
	Invorderaar	S9	€ 70.000											1	€ 70.000	
	Vrij besteedbaar budget (spoor 2)							€ 84.000		€ 84.000		€ 41.860			€ 41.860	
	Subtotaal				€ 386.000			€ 710.000		€ 462.500		€ 334.110			€ 476.410	
	DVO-Haarlem				€ 120.000			€ 55.000		€ 40.000		€ 27.000			€ 27.000	
	DVO-LIEC				€ 120.000											
BD	Reservering operationeel werkbudget				€ 24.000			€ 30.000		€ 21.000		€ 15.000			€ 15.000	
	Opleidingskosten				€ 50.000											
	FTE				4			8		4,5		3,8		5,7		
	Kosten (sub subtotaal)							€ 795.000		€ 523.500		€ 376.110			€ 518.410	
OVERHEAD	Kosten (subtotaal)				€ 700.000			€ 2.213.020								
	Aanvraag versterkingsgelden (totaal)							€ 3.250.520								
	Beschikbaar budget							€ 3.250.520								
	Verschil							0								

EIND- NOTEN

- 1 Klopjacht door provincie op schutter: wat gebeurde er in Bergen (aan Zee)? (2021). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/281039/klopjacht-door-provincie-op-schutter-wat-gebeurde-er-in-bergen-aan-zee>.
- 2 Drugsmoord in Bergen aan Zee; strafrechtadvocaat Brian de Pree staat Aram K bij (2022). De Pree Advocatuur. Geraadpleegd via <https://depree-advocatuur.nl/drugsmoord-bergen-aan-zee-ontvoering-mondt-uit-in-dodelijke-schietpartij/>.
- 3 Dit zijn bijvoorbeeld drugs als (meth)amfetamine en MDMA.
- 4 Man uit Heerhugowaard opgepakt voor opzetten drugslabs (2022). Algemeen Dagblad. Geraadpleegd via <https://www.ad.nl/noord-holland/man-uit-heerhugowaard-opgepakt-voor-opzetten-drugslabs-a35aaod>.
- 5 Nationaal overzicht drugslocaties 2021. Cannabis, Syndru, Heroïne, Cocaine (2022). Politie, Intel & Expertise Drugs Landelijke eenheid. Geraadpleegd via <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/nieuws/2022/april/nationaal-overzicht-drugs-2021.pdf>.
- 6 Tientallen vaten drugsafval gedumpt langs spoor in Hoofddorp, vermoedelijk zelfde vaten als eerder (2021). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/295314/tientallen-vaten-drugsafval-gedumpt-langs-spoor-in-hoofddorp-vermoedelijk-zelfde-vaten-als-eerder>.
- 7 200 blauwe vaten met vermoedelijk drugsafval gevonden op bouwplaats (2021). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/295118/tientallen-blauwe-vaten-met-vermoedelijk-drugsafval-gevonden-op-bouwplaats>.
- 8 Vermoedelijk drugsafval opgeruimd in Uitgeest: "Bruin water, anijslucht en dode visjes" (2021). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/293163/vermoedelijk-drugsafval-opgeruimd-in-uitgeest-bruin-water-anijslucht-en-dode-visjes>.
- 9 Binnenkijken: in Schermer cokeboerderij staan duizenden liters benzine (2022). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/297306/binnenkijken-in-schermer-cokeboerderij-staan-duizenden-liters-benzine>.
- 10 OM eist celstraffen tegen cocaïnekoks Beverkoog: "Ik zou 2.500 euro krijgen voor 1 kilo" (2022). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/303441/om-eist-celstraffen-tegen-cocainekoks-beverkoog-ik-zou-2500-euro-krijgen-voor-1-kilo>.
- 11 Nationaal overzicht drugslocaties 2021. Cannabis, Syndru, Heroïne, Cocaine (2022). Politie, Intel & Expertise Drugs Landelijke eenheid. Geraadpleegd via <https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/nieuws/2022/april/nationaal-overzicht-drugs-2021.pdf>.
- 12 Zie bijvoorbeeld Voor tweede keer hennepplantage gevonden in loods aan Lotweg in Anna Paulowna. Gemeente sluit pand voor een jaar (2022). Noord-hollands Dagblad. Geraadpleegd via https://www.noordhollandsdagblad.nl/cnt/dmf20220309_59793394.
- 13 De narcostand van Nederland. Fenomeenbeeld drugs 2021 (2022). Politie, Afdeling Analyse en Onderzoek, Dienst Landelijke Informatieorganisatie, Landelijke Eenheid. Geraadpleegd via <https://www.politie.nl/nieuws/2022/april/26/drugscriminaliteit-verwevenheid-onder-en-bovenwereld-groter-dan-ge-dacht.html>.
- 14 Minder hennepkwekerijen en drugslabs ontmanteld (2022). Politie. Geraadpleegd via <https://www.politie.nl/nieuws/2022/april/4/minder-hennepkwekerijen-en-drugslabs-ontmanteld.html>.
- 15 Vele ogen, 1 blik. Hoe synthetische drugsproductie tot samenwerking in Noord-Holland dwingt (2021). RIEC Noord-Holland en Noord-Holland Samen Veilig. Geraadpleegd via <https://www.kennisplatformondermijning.nl/kennisbank/bijlage/860>.
- 16 Alkmaarse tieners in Duitsland gepakt voor drugsmokkel: straatwaarde 800.000 euro (2021). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/292154/alkmaarse-tieners-in-duitsland-gepakt-voor-drugsmokkel-straatwaarde-800000-euro>.
- 17 Alkmaarder (18) gewond voor ziekenhuis gedumpt, mogelijk betrokken bij plofkraak Duitsland (2021). NH Nieuws. Geraadpleegd via <https://www.nhnieuws.nl/nieuws/295355/alkmaarder-18-gewond-voor-ziekenhuis-gedumpt-mogelijk-betrokken-bij-plofkraak-duitsland>.

EIND- NOTEN

- 18 Dealen met drugs. Een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland (2021). Noord-Holland Samen Veilig. Geraadpleegd via <https://www.nh-sv.nl/kennisbank/ondermijning/onderzoek-analyse/>.
 - 19 Deal with it. Drugscriminaliteit door de ogen van (ervaringsdeskundige) jongeren. Noord-Holland Samen Veilig. Geraadpleegd via <https://www.nh-sv.nl/kennisbank/ondermijning/onderzoek-analyse/>.
 - 20 De Boer, H., Ferwerda, H. en Kuppens, J. (2022). Do or don't. Kennissynthese ingroeimechanismen en rekruteringsprocessen van jongeren in de georganiseerde criminaliteit. Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). <https://repository.wodc.nl/handle/20.500.12832/3154>.
 - 21 Zie bijvoorbeeld Boerderij van Dorst (2021) via https://www.npostart.nl/boerderij-van-dorst/BV_101406471.
 - 22 Dealen met drugs. Een verkennend fenomeenonderzoek naar jongeren in de drugscriminaliteit in Noord-Holland (p. 19; 2021). Noord-Holland Samen Veilig. Geraadpleegd via <https://www.nh-sv.nl/kennisbank/ondermijning/onderzoek-analyse/>.
 - 23 Wet Experiment Gesloten Coffeeshopketen. Inspectie Justitie en Veiligheid. Geraadpleegd via <https://www.inspectie-jenv.nl/toezichtgebieden/wet-experiment-gesloten-coffeeshopketen>.
 - 24 Criminele geldstromen. Openbaar Ministerie. Geraadpleegd via www.om.nl/onderwerpen/criminele-geldstromen.
 - 25 Lucht of niet, handel in digitale eigendommen levert miljoenen op. NOS. Geraadpleegd via <https://nos.nl/artikel/2411041-lucht-of-niet-handel-in-digitale-eigendommen-levert-miljoenen-op>.
 - 26 NFT sales hit 12-month low after cryptocurrency crash. The Guardian. Geraadpleegd via <https://www.theguardian.com/technology/2022/jul/02/nft-sales-hit-12-month-low-after-cryptocurrency-crash>.
 - 27 Steviger aanpak van ondermijning? Versterk kennis en capaciteit van gemeenten (2022). TwynstraGudde. Geraadpleegd via <https://www.twynstragudde.nl/inzichten/steviger-aanpak-van-ondermijning-versterk-kennis-en-capaciteit-van-gemeenten>.
- Gemeenten zuinig met inzet Bibob (2019). Binnenlands Bestuur. Geraadpleegd via <https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/weinig-verdachte-situaties-na-inzet-bibob>.
- 29 Nelen, H., van Wingerde, K., Moerland, R., Bisschop, L., Geurtjens, K., Thelen, A. en Servaas, L. (2021). Procesevaluatie en Actieonderzoek versterking aanpak ondermijnende criminaliteit. Tussenrapportage (p. 38). Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2021/06/30/tk-bijlage-tussenrapport-def>.